

CURTEA DE APEL CAHUL



АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА КАХУЛ

Republica Moldova, MD-3909, or. Cahul,
str. Ștefan cel Mare, 30
tel. (299) 2 – 55 – 85, tel./fax. (299) 3-26-72
cach@justice.md

Республика Молдова, MD-3909, г. Кахул
ул. Штефан чел Маре, 30
тел. (299) 2 – 55 – 85, тел./факс. (299) 3-26-72
cach@justice.md

27.09.2023 nr. 2336

Curtea Constituțională a Republicii Moldova mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Prin prezenta, Curtea de Apel Cahul, în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 21 septembrie 2023, vă expediază pentru examinare sesizarea depusă de avocatul Todorov Maxim – reprezentant al apelantei Capsomun Valentina, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.3 al Legii privind tichetele de masă nr.166 din 21.09.2017, înaintată în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, în cadrul examinării în ordine de apel a cauzei de contencios administrativ la acțiunea reclamantului Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat împotriva pârâtului secretar al Consiliului comunal Moscovei, Capsomun Valentina, privind anularea dispoziției cu privire la acordarea tichetelor de masă, la apelul declarat de pârâta Capsomun Valentina și de terțul Volcov Stepan împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul Cantemir din 31.01.2023.

- Anexă:** 1. copia încheierii Curții de Apel Cahul din 21.09.2023 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate - pe 2 file.
2. sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu anexe, depusă de avocatul Todorov Maxim - pe 14 file.

Judecătorul Curții de Apel Cahul



Vitalie Movilă

Ex. Todorova Iliana
Tel. 0299-3-26-65



Către: Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Adresa: mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28,
Nr.tel.: +373 22 25-37-08, fax: +373 22 25-37-46
e-mail: secretariat@constcourt.md



SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
prezentată în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) it.a) din Constituția Republicii
Moldova.

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Nume: Consiliului comunei Moscovei
2. Adresă: raionul Cahul satul Moscovei
3. Telefon, e-mail: _____;

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun.

1. Reclamantul - Oficiul teritorial Cahul al Cancelariei de Stat, la 26 august 2022, s-a adresat în instanța de judecată către Consiliului comunei Moscovei, raionul Cahul, persoană terță Stepan Volcov, cu privire la anularea dispoziției secretarului comunei Moscovei nr.61-i "Cu privire la acordarea tichetelor de masă" emisă la 30 iunie 2022.
2. În motivarea cererii reclamantul a invocat că, în opinia Oficiului Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat dispoziția nr.61-i din 30 iunie 2022 „Cu privire la acordarea tichetelor de masă” este ilegală. Prin dispoziția menționată a fost aprobată efectuarea plății pentru tichete de masă pentru 22 de zile efectiv lucrate în luna iunie anul 2022 primarului com. Moscovei. La 21 iulie 2022 Oficiului Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat a notificat primarul com. Moscovei. La data de 28 iulie 2022 Oficiului Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat, a recepționat răspunsul primarului com. Moscovei, prin care consideră că actul administrativ nr.61-i din 30 iunie 2022 este ilegal prin prisma argumentelor oferite. În opinia Oficiului Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat dispoziția nr.61-i din 30 iunie 2022, este ilegală și necesită a fi anulată, din următoarele considerente: Potrivit deciziei nr.03/1 din 23 mai 2022 „Cu privire la acordarea tichetelor de masă” Consiliului comunal Moscovei a acceptat acordarea tichetelor de masă pentru angajații aparatului primăriei, bibliotecii și Casei de cultură din comuna Moscovei.
3. Potrivit noțiunii statuate în art. 1 din Codul muncii angajator este persoană juridică (unitate) sau persoană fizică care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform prevederilor prezentului cod; salariat - persoană fizică (bărbat sau femeie) care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza contractului individual de muncă. Art.45 din același Cod determină noțiunea de contract individual de muncă, care stipulează că, „Contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul”.
4. Suplimentar, conform art.2 din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă, noțiunea de „angajator” semnifică - persoană fizică sau juridică de drept public sau privat, care angajează salariații în baza contractului individual de muncă și care a încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul în condițiile prezentei legi”. Potrivit art.2 alin.(2) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică „funcția de demnitate publică este o funcție publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, sau indirect, prin numire în condițiile legii” Drept urmare, art.2 din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local prevede că ”...noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor”. Conform art.5 alin.(1) din actul normativ prenotat, „Mandatul consilierului și al primarului începe efectiv din momentul validării și durează până la data expirării mandatului consiliului sau primarului respectiv ori înainte de aceasta, dacă intervin (anumite condiții legale

pentru încetarea mandatului înainte de termen” În aceeași ordine de idei, potrivit Hotărârii Judecătorei Cahul (sediul Central), judecător Evgheni Bancov, din 08 noiembrie 2019 a fost validat mandatul primarului domnului Stepan Volcov, totodată nici Hotărârea Judecătorei nici Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nu prevede încheierea contractului individual de muncă cu primarul după validarea mandatului. În contextul dat, se menționează că, angajarea salariaților în baza contractului individual de muncă este o condiție obligatorie care urmează a fi respectată la acordarea tichetelor de masă. În situația vizată, la emiterea dispoziției nr. 61-i din 30 iunie 2022 secretarul consiliului local a ignorat prevederile legale și a aprobat acordarea alocației individuale de hrană sub forma de tichet de masă electronic pentru persoane care dețin funcții de demnitate publică și care nu au contract individual de muncă. Invocând ca suport legal prevederile art. 64, 68 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 966, 206, 211, 212 din Codul administrativ, solicită admiterea acțiunii.

5. Acțiunea depusă de Oficiul teritorial Cahul al Cancelariei de Stat, la 26 august 2022 către Consiliul comunei Moscovei, raionul Cahul, persoană terță Stepan Volcov, cu privire la anularea dispoziției Consiliului comunei Moscovei nr.61-i „Cu privire la acordarea tichetelor de masă” emisă la 30 iunie 2022, a fost repartizată aleatoriu prin PIGD judecătorului judecătorei cahul, sediul Cantemir, Osadicii Mihail.
6. Prin hotărârea judecătorei Cahul, sediul Cantemir din data de 31 martie 2023 s-a admis cererea de chemare în judecată formulată de Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova împotriva Consiliului comunei Moscovei, raionul Cahul, persoană terță Stepan Volcov, cu privire la anularea dispoziției Consiliului comunei Moscovei nr.61-i din 30 iunie 2022 ”Cu privire la acordarea tichetelor de masă”. S-a anulat dispoziția Consiliului comunei Moscovei nr.61-i din 30 iunie 2022 „Cu privire la acordarea tichetelor de masă”.
7. În dezacord cu hotărârea judecătorei Cahul, sediul Cantemir din data de 31 martie 2023, pîrîtul a depus cerere de apel la Curtea de Apel Cahul.

C. Obiectul sesizării.

1. Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității normei prevăzute la art.3 alin.1 Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă, în partea sintagmei care se referă la „salariați” și „angajator”.
2. Astfel, potrivit art.3 alin.1 Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă, care prevede că: *„Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitînd integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru imprimare a tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă”*.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție.

1. Potrivit art.4 din Constituția Republicii Moldova: „ (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

2. Conform art.16 din Constituția Republicii Moldova: „(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.
3. Potrivit art.20 din Constituția Republicii Moldova: „(1) *Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție*” iar potrivit art.23 din Constituție: „(1) *Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative*”.
4. Conform art.23 din Constituția Republicii Moldova: „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.
5. Potrivit art.39 din Constituția Republicii Moldova: „(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor. (2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică”.
6. Conform art.47 al Constituției Republicii Moldova: „(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare. (2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor”.
7. La fel, țin să menționez că în conținutul hotărîrii nr.26 din 23.11.2010 Curtea Constituțională a indicat expres faptul că pentru a corespunde criteriilor de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate, norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.
8. Într-o altă hotărîre, nr.26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca aceasta să corespundă exigențelor de calitate. Textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau a corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile, iar previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.
9. Mai mult, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. Astfel, în cauza CEDO „Rotaru vs România” din 04.05.2000 Curtea a statuat că o normă este previzibilă numai atunci cînd este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încît să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

1. La caz, art.3 alin.1 Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă, care prevede **dreptul angajatorului** de a acorda o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă **tuturor salariaților**. Totodată, Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat consideră că sub incidența categoriilor de „salarizat” nu cad persoanele care dețin funcții de demnitate publică și care nu au contract individual de muncă, cazul terțului primarului de Moscovei Stepan Volcov și face trimitere la prevederile art.2 din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă, care reclamă că noțiunea de „angajator” semnifică - persoană fizică sau juridică de drept public sau privat, care angajează salariații în baza contractului individual de muncă și care a încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul în condițiile prezentei legi”.
2. Conform art.1 Codul muncii: „ *salarizat* – persoană fizică (bărbat sau femeie) care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza contractului individual de muncă”. O altă definiție a noțiunii de salariat în conținutul Legii nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă nu identificăm.
3. Art.2 alin.(2) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică „funcția de demnitate publică este o funcție publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, sau indirect, prin numire în condițiile legii” Art.2 din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local prevede că „...noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor ”. Conform art.5 alin.(1) din actul normativ prenotat, „Mandatul consilierului și al primarului începe efectiv din momentul validării și durează pînă la data expirării mandatului consiliului sau primarului respectiv ori înainte de aceasta, dacă intervin (anumite condiții legale pentru încetarea mandatului înainte de termen”. Respectiv, neconcordanță se atestă în privința dacă persoanele care dețin funcții de demnitate publică și care nu au contract individual de muncă sunt asimilați „salariaților” care beneficiază de tichete de masă, în sensul art.3 alin.1 Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă.
4. Suplimentar art.24 a Legii nr.199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică stipulează clar că: „ **Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legilor ce reglementează activitatea persoanei cu funcție de demnitate publică**”. Astfel, din prevederea legală citată rezultă clar că legiuitorul a prevăzut că persoanelor cu funcții de demnitate publică se aplica legislația muncii ca și salariaților, aplicînd prin analogie normele aplicabile salariaților. Stricto sensu, primarii, viceprimarii în calitate de persoane cu funcții de demnitate publică nu se încadrează în noțiunea clasică de salariat, definită de Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă și art.1 Codul muncii, însă regimul juridic general aplicabil acestora este identic cu regimul juridic aplicabil salariaților care activează în baza contractelor de muncă.
5. Totodată, în calitate de exemplu paralel, de tichete de masă beneficiază efectiv și funcționarii publici a căror statut este reglementat de Legea nr.158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public unde art. 76 stipulează că: „ Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legislației speciale care reglementează activitatea funcționarilor publici”. Strict legal, prin prisma noțiunii de salariat definită în art.1 Codul muncii, funcționarii publici de asemenea nu cad sub incidența Legii

nr.166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă întrucît nu au încheiat cu angajatorul un contract de muncă în formă scrisă conform regulilor stabilite de Codul muncii. Tot din perspectiva dată, rezultă că persoanele ce activează în cadrul organelor administrației publice locale, eventual centrale, dar care nu au statut de funcționar public (dereticătoarea, paznicul etc.) vor avea dreptul la tichete de masă pentru că ei sunt angajați în baza contractului de muncă potrivit prevederilor Codului muncii.

6. În același timp, Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă a lăsat fără acoperire juridică o categorie impunătoare de persoane care nu se încadrează în noțiunea clasică de salariați (funcționari publici, persoane cu funcție de demnitate publică), dar legea le asimilează statutul juridic cu cel al salariatului (art.24 a Legii nr.199 din 06.07.2010 citat supra).
7. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție Privind practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă nr. 9 din 22.12.2014 arată clar că sub noțiunea de salariat cad și persoanele care sunt alese în funcții: „Astfel, salariații litigiilor individuale de muncă ce rezultă din domeniul public pot fi clasificați în trei categorii: *a) funcționarii publici; b) salariații care nu au calitate de funcționari publici, dar care prestează muncă în domeniul public; c) persoanele alese*”. Însă, din toate aceste categorii de salariați, rezultă că doar persoanele care nu au calitatea de funcționari publici pot beneficia de tichete de masă, iar persoanele alese (primarul), nu poate beneficia de tichete de masă întrucît nu are statut de salariat în raport cu altă persoană numită angajator. Astfel se constată că legea nu are un caracter de previzibilitate suficient pentru a exclude orice interpretări în acest sens și provoacă verificări de legalitate din partea instanțelor care sunt legate stricto sensu de textul legii.
8. Reieșind din circumstanțe expuse mai sus solicităm Curții Constituționale verificarea constituționalității prevederilor art.3 alin.1 Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă, în partea sintagmei ce se referă la „angajator” și „salariat” întrucît în viziunea autorului sesizării acestea contravin articolelor 4, 16, 20, 39, 47 din Constituție.

F. Lista documentelor relevante.

1. Cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunei Moscovei, raionul Cahul, persoană terță Stepan Volcov, cu privire la anularea dispoziției Consiliului comunei Moscovei nr.61-i ”Cu privire la acordarea tichetelor de masă” emisă la 30 iunie 2022.
2. Hotărîrea judecătorei Cahul, sediul Cantemir din data de 31 martie 2023

3. Declarația și semnătura autorului sesizării.

Declar pe propria onoare că informațiile ce figurează în prezenta sesizare sunt exacte.

Avocat Maxim Todorov



ÎN C H E I E R E

21 septembrie 2023
Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul
în componența:

mun.Cahul

președintele ședinței de judecată Vitalie Movilă,
judecătorii Serghei Pilipenco, Evghenii Dvurecenschii
cu participarea: reprezentantului apelantei Valentina Capsomun - avocat Maxim Todorov;
reprezentantului intimatului Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat, Tatiana
Miclauș; terțului Stepan Volcov; interpretului Aliona Roman,

examinând în ședință publică, în ordine de apel, cauza de contencios administrativ la
acțiunea reclamantului Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat împotriva pârâtului
secretar al Consiliului comunal Moscovei, Capsomun Valentina, privind anularea
dispoziției cu privire la acordarea tichetelor de masă, la apelul declarat de pârâta
Capsomun Valentina și de terțul Volcov Stepan împotriva hotărârii Judecătorei Cahul
sediul Cantemir din 31.01.2023 -

C O N S T A T Ă :

1. Reclamantul Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat la 26.08.2022 a depus
acțiune împotriva pârâtului secretar al Consiliului comunal Moscovei, Capsomun
Valentina, prin care pretinde: anularea dispoziției secretarului Consiliului comunal
Moscovei nr.61-i din 30 iunie 2022 „cu privire la acordarea tichetelor de masă”.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că prin dispoziția nr.61-i din 30.06.2022
”cu privire la acordarea tichetelor de masă” a fost aprobată efectuarea plății tichetelor de
masă primarului comunei Moscovei pentru 22 de zile efectiv lucrate în luna iunie 2022.

La 21.07.2022 reclamantul a notificat primarul com.Moscovei, și la 28.07.2022 a
recepționat răspunsul primarului, prin care a fost respinsă notificarea.

Reclamantul pretinde caracterul ilegal al dispoziției contestate, dat fiind că, potrivit
noțiunii de la art.1 Codul muncii, angajator este persoană juridică (unitate) sau persoană
fizică care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform
prevederilor prezentului cod; salariat - persoană fizică (bărbat sau femeie) care prestează o
muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul
unui salariu, în baza contractului individual de muncă. Art.45 din același Cod determină
noțiunea de contract individual de muncă: *”contractul individual de muncă este
înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă
într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al
unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul
cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de
muncă, precum și să achite la timp și integral salariul”*.

Suplimentar, conform art.2 din Legea cu privire la tichetele de masă nr.166/2017,
noțiunea de ”angajator” semnifică - *persoană fizică sau juridică de drept public sau*

privat, care angajează salariații în baza contractului individual de muncă și care a încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul în condițiile prezentei legi”.

Potrivit art.2 alin.(2) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010, „*funcția de demnitate publică este o funcție publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, sau indirect, prin numire în condițiile legii*”. Drept urmare, art.2 din Legea privind statutul alesului local nr.768/2000 prevede că „... *noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor satești (comunale), orășenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor*”. Conform art.5 alin.(1) „*mandatul consilierului și al primarului începe efectiv din momentul validării și durează pînă la data expirării mandatului consiliului sau primarului respectiv ori înainte de aceasta, dacă intervin (anumite condiții legale pentru încetarea mandatului înainte de termen*”

Prin hotărârea Judecătorei Cahul sediul central din 08.11.2019 a fost validat mandatul primarului Stepan Volcov. Totodată, nici hotărârea Judecătorei, nici Legea nr.199/2010 nu prevede încheierea contractului individual de muncă cu primarul după validarea mandatului.

În contextul dat, angajarea salariaților în baza contractului individual de muncă este o condiție obligatorie pentru acordarea tichetelor de masă. La emiterea dispoziției nr.61-i din 30.06.2022 pârâtul a ignorat prevederile legale și a aprobat acordarea alocației individuale de hrană (tichet de masă electronic) pentru persoane care dețin funcții de demnitate publică și care nu au contract individual de muncă.

În drept reclamantul mai invocă și prevederile art.64, 68 din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006, art.966, 206, 211, 212 Cod administrativ.

2. Prin hotărârea Judecătorei Cahul sediul Cantemir din 31 ianuarie 2023 (în hotărârea motivată greșit indicată data emiterii 31 martie 2023), acțiunea reclamantului Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat a fost admisă și anulată dispoziția secretarului Consiliului comunal Moscovei nr.61-i din 30 iunie 2022 „cu privire la acordarea tichetelor de masă”.

3. La 06 februarie 2023 pârâta Capsomun Valentina și terțul Volcov Stepan au depus cererea de apel, prin care solicită casarea integrală a hotărârii Judecătorei Cahul sediul Cantemir din 31.01.2023, și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii reclamantului Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat.

În argumentarea cererii de apel s-a invocat că, deși instanța de judecată a concluzionat că legiuitorul nu a prevăzută acordarea demnitarului ales, care nu are contract individual de muncă, alocații individuale tichet de masă electronic, totuși nu a făcut trimitere la norma legală din care rezultă fără echivoc această concluzie, doar a preluat și susținut interpretarea cadrului legal oferită de reclamant. Analizând cadrul legal la care face trimitere instanța de judecată, apelantul atrage atenția că aceste norme nu prevăd că demnitarul ales, care nu are contract individual de muncă, nu beneficiază de dreptul la alocații individuale de hrană – tichet de masă electronic. Consideră că instanța

de fond eronat a interpretat cadrul legal și neîntemeiat a anulat dispoziția Consiliului comunei Moscovei nr.61-i din 30 iunie 2022.

Art.24 a Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16.07.2010 stipulează clar că: *„dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legilor ce reglementează activitatea persoanei cu funcție de demnitate publică”*. Din prevederea legală citată rezultă clar, că legiuitorul a prevăzut că persoanelor cu funcții de demnitate publică li se aplica legislația muncii ca și salariaților, aplicând prin analogie normele aplicabile salariaților. În drept cererea de apel mai este întemeiată și pe prevederile art.16, 20, 112 din Constituția Republicii Moldova; art.3 din Legea nr.166 din 21.09.2017.

4. Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 24 mai 2023 din oficiu a fost atras în proces în calitate de terț primarul comunei Moscovei, Volcov Stepan.

5. În cursul judecării cauzei reprezentantul apelantei Capsomun Valentina - avocat Todorov Maxim a depus cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.3 al Legii privind tichetele de masă nr.166 din 21.09.2017.

În argumentarea necesității și temeiniciei controlului constituționalității normei invocate, avocatul Todorov Maxim a indicat că există incertitudinea privind constituționalitatea art.3 din Legea privind tichetele de masă, referitor la noțiunea de angajator și salariat.

În ședința instanței de apel avocatul Todorov Maxim a relatat, că art.12¹ CPC stabilește expres condițiile de admisibilitate a cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate. Obiectul cererii intră în categoria actelor prevăzute de art.135 alin.(1) din Constituție. A doua condiție la fel este îndeplinită, excepția fiind ridicată de reprezentantul apelantei Capsomun Valentina. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, așa cum instanța, anulând dispoziția secretarului Consiliului comunal Moscovei, a indicat că primarul nu deține calitatea de salariat în sensul art.3 al Legii cu privire la tichete de masă; primarul nu are un angajator care să-l angajeze în sensul art.3 al acestei legi. Nu există nici o hotărâre a Curții Constituționale referitor la controlul constituționalității prevederilor art.3 al Legii nr.166 din 21.09.2017.

Reprezentantul intimatului Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat, Tatiana Miclauș, în ședința instanței de apel a menționat, că nu este împotriva ridicării excepției de neconstituționalitate.

Terțul Stepan Volcov a susținut opinia avocatului Todorov Maxim.

6. Analizând cererea avocatului Todorov Maxim de sesizare a Curții Constituționale, Colegiul judiciar, fără a se expune asupra temeiniciei sesizării, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.3 al Legii privind tichetele de masă nr.166 din 21.09.2017, din următoarele considerente.

Conform art.12¹ Cod de procedură civilă, *„(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de*

neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) **obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție;** b) **excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;** c) **prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;** d) **nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.** (3) **Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.** (4) **Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.** (5) **Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii”.**

În viziunea Colegiului judiciar, cererea de sesizare cu excepția de neconstituționalitate, a cărei ridicare o solicită avocatul Todorov Maxim, întrunește toate cele 4 condiții pentru a fi admisă ridicarea excepției. La criteriul aplicabilității la soluționarea cauzei a prevederilor art.3 al Legii privind tichetele de masă nr.166 din 21.09.2017, ținând cont că prevederile nominalizate au fost deja aplicate de prima instanță la emiterea hotărârii, și ulterior aplicarea acestor norme va fi supusă verificării de către instanța de apel, Colegiul judiciar consideră că cererea de ridicare a excepției întrunește inclusiv și criteriul aplicabilității la soluționarea cauzei a normelor legii, controlul constituționalității cărora este solicitată.

Conducându-se de prevederile art.195, 230 Cod administrativ; art.12¹, 269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar –

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Todorov Maxim – reprezentant al apelantei Capsomun Valentina, secretar al Consiliului comunal Moscovei, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică în fața Curții Constituționale excepția de neconstituționalitate a art.3 al Legii privind tichetele de masă nr.166 din 21.09.2017.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător
Judecătorii

Vitalie Movilă
Serghei Pilipenco
Evghenii Dvurecenshii

Președintele ședinței



”Copia corespunde originalului”

Vitalie Movilă